

**O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O`RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

Mamarajabov Mirsalim Elmirzayevich

Adinayev Sherzod Sheraliyevich

Razzakov Rishod Abdumuminovich

KOMPYUTER TA'MINOTI

Pedagogika oliy ta'lim muassasalari 5110700-informatika o'qitish
metodikasi ta'lim yo'nalishida uchun darslik

Toshkent – 2017

UO‘K:
KBK
M83

M.E.Mamarajabov, SH.SH.Adinayev, R.A.Razzokov Kompyuter ta’minoti. Pedagogika oliy ta’lim muassasalari talabalari uchun darslik. T.: « », 2017, 642 b.

ANNOTATSIYA

Zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalarini o’quv jarayoniga tadbiq etish kadrlar tayyorlashga nisbatan texnologik yondashuvlarning rivojlanishini jumladan fanlarning mazmunini zamonaviylashtirilishini taminlaydi. Ushbu darslik ta’lim sohasiga tezkorlik bilan kirib kelayotgan va rivojlanayotgan kompyuter texnologiyalari va ularning sistemaviy, amaliy dasturiy taminotlariga qaratilgan. Darslik pedagogika oliy ta’lim muassasalari 5110700-informatika o’qitish metodikasi ta’lim yo’nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun mo’ljallangan bo’lib, undan kompyuter taminotidan foydalanish va ularni qo’llash mazmunini o’z ichiga olgan bo’lib, bo’lajak o’qituvchilarni o’z sohalariga oid bilimlar bilan qurollantirish bilan birga, Informatika va axborot texnologiyalari yo’nalishdagi fanlarni mazmunli yetkazib berishda foydalanishni ham o’rganadilar.

АННОТАЦИЯ

Применение современных информационных и педагогических технологий в учебно-воспитательном процессе обеспечивает изменение качества содержания общего процесса ориентированной подготовки кадров. Этот учебник направлен на рассмотрение и использование информационных коммуникационных технологий, которые внедряются и развиваются на высокой скорости. Учебник предназначен для обучающихся студентов по всем направлениям бакалавриата педагогических высших учебных заведений. Он включает в себя содержание связанное с использованием информатики и информационных технологий в образовании. Будущий учитель вместе с получением знаний в своей отрасли, также изучает использование информатики и информационных технологий для представления содержания своих предметов студентам.

ANNOTATION

The use of modern information and pedagogical technologies in the teaching and educational process ensures a change in the quality of the content of the general process of focused training of personnel. This textbook is aimed at consideration and use of information communication technologies, which are being introduced and are developing at high speed. The textbook is intended for students who are studying in all the baccalaureate of pedagogical higher educational institutions. It includes content related to the use of informatics and information technology in education. Future teacher with the acquisition of knowledge in the industry, it is also studying the use of informatics and information technology for the presentation of the content of their subjects to students.

ISBN

Taqrizchilar

t.f.d., professor Yuldashev Umit Yuldashevich
f.-m.f.n. dotsent Boltayev Baxodir

KIRISH

Ushbu darslik pedagogika oliy o`quv yurtlari 5110700 – Informatika o`qitish metodikasi ta'lim yo`nalishi talabalari uchun kompyuter ta'minoti fani uchun ishlab chiqilgantzuzilgan.

Informatika yo`nalishidagi fanlar qisqa fursatda dunyoga kelib, katta tezlikda rivojlanib kelmoqda. U rivojlanish bilan birga boshqa sohalarga ham kirib borib, uning rivojiga hissa qo`shmoqda. Shu bilan birga bu fan bir necha fan sohalariga ajralmoqda. Masalan, bugungi kunda har kuni yangidan yangi kompyuter qurilmalari, kompyuter dasturlari ishlab chiqarilmoqda. Zamonaviy bilimlardan boxabar bo`lish, ularning imkoniyatlaridan to`liq va unumli foydalanish uchun yetarli bilim va ko`nikmalarga ega bo`lishlari zamon talablaridan biri hisoblanadi.

Darslikda bo`ljak fan o`qituvchisi egallashi kerak bo`lgan bilimlar va ko`nikmalar majmuini o`z ichiga oladi:

- kompyuter texnikasi va uni rivojlanish tarixi, EHM avlodlari va ularning klassifikasiyasi, kompyuterning arxitekturasini va ishlash prinsiplari, mashina tili tushunchasi, kompyuterning asosiy va atrof qurilmalari va ularning xarakteristikalarini, kanalli va shinali sistemotexnika, mikroprotsessor va kompyuter xotirasi, uzishlar tizimi, registrlar va xotiraga murojaat etish modeli, prosessorning ish rejimlari, shaxsiy kompyuterning tashqi qurilmalarini boshqarish tamoyillari, tezkor va doimiy hotira qurilmalarini tashkil etish va ishlatish asoslari, mikroprotsessorlar, mikroprotsessorlar zamonaviy kompyuterlarning mikroelektron asosi sifatida, mikroprotsessorlarning ishlash va faoliyat ko`rsatish tamoyilari, ma'lumotlarni kiritish-chiqarishning bazaviy tizimi, mashinaga mo`ljallangan dasturlash tili, kompyuter arxitekturasini rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari.

“Kompyuter ta'minoti” fanini o`qitishdan **maqsad** - informatika o`qituvchisining kasbiy sohasida egallashi lozim bo`lgan bilimlar va amalda qo`llash uchun ko`nikma va makalalarni shakllantirish va rivojlantirishdan iborat.

Unda har bir kasb egasining faoliyati kerak bo'lgan tayanch nazariy va amaliy ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.

Kompyuter ta'minoti fanining **vazifasi**:

- kompyuter texnikasi, arxitekturasi tushunchasi, ishlash prinsiplari, asosiy texnik vositalari bilan tanishish;
- mikroprotssessorlar, ularning turlari, fazifalari, imkoniyatlari, ahamiyati, ulardan foydalanishni o'zlashtirish
- Chiplar, mikroelektron priborlar va qurilmalarning tuzilish prinsipi, tezkor va doimiy hotira qurilmalarini tashkil etish
- sistemali dasturlash va uning asosiy vazifalari, kompyuter resurslari, operasion sistemalar, operasion sistemalarning rivojlanishi va asosiy funksiyalari, operasion sistema tarkibi: ichki(o'rnatilgan) va tashqi(utilit-dasturlar), operasion sistema buyruqlari, tarmoq operasion sistemalari, zamonaviy operasion sistemalar
- amaliy dasturiy ta'minot, matnlar, grafik va tovushli axborotlar bilan ishlash sistemalari, zamonaviy ma'lumotlar bazasini boshqarish sistemalari, jadval prosessorlar, integrallashgan dasturiy vositalarni ishlatish asoslarini bilish.

«Kompyuter ta'minoti» darsligini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

Mikroprotssessorlarni, mikroprotssessorlar zamonaviy kompyuterlarning mikroelektron asosi sifatida, kompyuter xotirasi, uzishlar tizimi, registrlar va xotiraga murojaat etish modeli, prosessorning ish rejimlari, shaxsiy kompyuterning tashqi qurilmalarini boshqarish tamoyillarini, ma'lumotlarni kiritish-chiqarishning bazaviy tizimi, mashinaga mo'ljallangan dasturlash tili, kompyuter arxitekturasini rivojlanishining zamonaviy tendensiyalarini mustaqil bajara olishi, mikroprotssessorlarning ishlash va faoliyat ko'rsatish tamoyillarini, ularning turlarini ajrata bilishni, ularni ekspluatasiya qilish, zamonaviy kompyuterlarning arxitekturasi va apparat ta'minoti, kompyuterning zamonaviy dasturiy ta'minotlari va xizmat ko'rsatuvchi dasturlar ta'minot, operasion tizimlarni o'rnatish hamda ularga xizmat ko'rsatish, grafik qobiqlar, matn muxarirlari, jadval dasturlari, kasbiy sohasida uchraydiga kompyuter bilan bog'liq turli hil texnik muammolarni

hal qila olishi, ularning turini farqlay olishi, ularning imkoniyatlarini aniqlashi, baholay bilishi, texnik qurilmani tanish, almashtirish, tuzatish, texnik nosozligiga to'g'ri tashhis qo'ya olish, kompyuter texnologiyalari bilan ishlash va ularni takomillashtirish operasion tizimni o'rnatish va yangilariga o'zgartirish, amaliy dasturlar paketida ishlash, dasturlash texnologiyalarining uskunaviy vositalarida ishlash kabi bilim, ko'nikma va malakalariga ega bo'lishadi.